

Lai definētu šī brīža nozīmīgākos izaicinājumus M&A nozarē, kā arī iezīmētu lielākos darījumus, 6. novembrī *Dienas Bizness* sadarbībā ar *Sorainen* organizē 10. gadskārtējo Baltijas M&A un privātā kapitāla forumu, kur tiks apbalvoti arī gada nozīmīgākie darījumi.

Stiprina pozīcijas

Neskaidrība saistībā ar tālāko ekonomikas virzību, regulāri izskanējušās ziņas par jauniem satricinājumiem ārējos tirgos, neziņa par *Brexit* iznākumu, kā arī ierobežotā finansējuma pieejamība – šo un citu faktoru kopums rada šķēršļus aktīvākai darījumu norisei gan Baltijas valstīs, gan pasaulē kopumā. Saskaņā ar *Baker Tilly International* un *Mergermarket* veikto pētījumu, kopējā M&A darījumu vērtība pasaulē šā gada pirmajā pusgadā, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, sarukusi par 8% līdz 1,86 triljoniem dolāru, tiesa gan, uzrādot otro labāko pusgada rezultātu vēsturē. Uzņēmēji atzīst, ka bažas rada neskaidrība politiskajā un ekonomiskajā jomā saistībā ar Ķīnas un ASV tirdzniecības karu, *Brexit* un globālās ekonomikas izaugsmes bremzēšanos, taču, runājot par nākotni, uzņēmēji ir nedaudz optimistiskāki un 54% aptaujāto prognozē darījumu skaita pieaugumu nākamajā gadā, bet 71% sacījis, ka centīsies aktivizēt savas pārrobežu investīcijas, lai paplašinātos ārvalstu tirgos. 45% prognozē, ka nākamajā gadā palielināsies konkurence par aktīvu iegādi un to galvenokārt virzīs privātā kapitāla investori. Starp investoriem pievilcīgākajām nozarēm tiek minētas tehnoloģiju, mediju un telekomunikāciju, kā arī patēriņa nozares. «Nebūtu gudri pavisam atteikties no M&A aktivitātēm, pat neskatoties uz augošo neskaidrību,» sacījis kāds no pētījuma respondentiem. «Vienīgi jāveic rūpīga konkrētā reģiona izpēte. Tas palīdzēs meklēt uzņēmumus vai kompānijas, kurām saskatām daudzsolu izaugsmi,» viņš sacījis.

Arī Baltijā šogad aktivitāte ir zemāka. Kā liecina *Prudentia M&A Folio* apkopotie dati, šā gada pirmajā pusē Baltijas valstīs izziņoti 107 M&A darījumi, kur vienu no darījuma pusēm pārstāvēja kāda no Baltijas valstīm, kas ir par 30 darījumiem jeb 22% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Igaunijas uzņēmumi izcēlušies ar lielāko iegādes aktivitāti, pārstāvēt pircēja pusi 36 M&A darījumos, bet Lietuvas un Latvijas pircēji – attiecīgi 24 un 15 reizes. Arī iegādāto valstu sadalījums veido identisku secību, kur uzņēmumi no Igaunijas, Lietuvas un Latvijas tika iegādāti attiecīgi 39, 32 un 21 M&A darījumā. Savukārt 49% no kopējiem darījumiem investors un pārdevējs pārstāvēja vienu nozari, kas liecina, ka 2019. gada pirmajos sešos mēnešos investoru motīvs, visticamāk, ir bijis tirgus pozīciju stiprināšana. *Oaklins M&A Baltics* direktore Annas Ailes novērojumi liecina, ka Latvijā gada pirmajā pusē visvairāk darījumu notikuši būvniecības sektorā, kas skaidrojams ar nozares izaugsmi. Darījumi veikti arī finanšu un mazumtirdzniecības sektorā, savukārt ražošanas uzņēmumu darījumu aktivitāte ir mazāka.

Apbalvos nozīmīgākos

Neskatoties uz aktivitātes bremzēšanos, šajā gadā Baltijas valstīs notikuši salīdzinoši lieli darījumi, tādēļ foruma laikā tiks izziņoti arī Baltijas M&A tirgus nozīmīgāko darījumu apbalvojumu ieguvēji. Vērtēšanā iekļauti darījumi, kas noslēgti iepriekšējo 12 mēnešu laikā, tādēļ kandidātu sarakstā nav iekļuvuši daži lielākie darījumi. Viens no Baltijas M&A gada darījuma 2019. gada balvas

Viens no Baltijas M&A gada darījuma 2019. gada balvas kandidātiem ir Vācijas *Schwenk Zement KG* īstenotā uzņēmuma *Cemex S.A.B. de C.V.* Baltijas un Ziemeļvalstu aktīvu iegāde.

M&A

Darījumi ļauj paplašināties

Apvienošanās un pārņemšanas darījumu (M&A) skaits Baltijas valstīs šajā gadā ir sarucis, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, taču, neskatoties uz aktivitātes kritumu, notikuši vairāki iespaidīgi darījumi, kas ļaus iegādātajiem uzņēmumiem turpināt attīstību ārvalstu tirgos

kandidātiem ir Vācijas *Schwenk Zement KG* īstenotā uzņēmuma *Cemex S.A.B. de C.V.* Baltijas un Ziemeļvalstu aktīvu iegāde. 340 miljonu eiro vērtais darījums ietvēra Latvijas SIA *Cemex* (pēc darījuma nosaukums tika mainīts uz SIA *SCHWENK Latvija*) iegādi (kam pieder Brocēnu cementa rūpnīca ar ražošanas jaudu apmēram 1,7 miljonu tonnu apmērā, vairāki ieguves karjeri un gatavā cementa maisījuma ražotnes, kā arī jūras terminālis), kā arī citus aktīvus Igaunijā, Lietuvā un Ziemeļvalstīs. Otrs darījums, kas kandidē uz balvu, ir *Silverlake Axis Ltd* veiktā SIA *X Infotech Group* 80% iegāde. Darījuma vērtība sasniedza 17,6 miljonus eiro un, pēc uzņēmumu pārstāvju teiktā, ļaus biržā reģistrētam programmatūras risinājumu nodrošinātājam *Silverlake* no Malaizijas paplašināt savu ģeogrāfisko tvērumu un starptautiskās komercdarbības iespējas, kā arī nodrošinās spēcīgāku platformu *X Infotech* attīstībai, strādājot programmatūras risinājumu jomā digitālajām personas apliecībām un finanšu viedkartēm. Savukārt trešais darījums ir *First State Investments Limited* veiktā Igaunijas uzņēmuma *Utilitas Energy*

Group 85% akciju iegāde. Kopējā darījuma vērtība sasniedza 320 miljonus eiro, ko finansēja vairākas kredītiestādes. Saskaņā ar uzņēmumu pārstāvju teikto, darījums ļaus *Utilitas* stiprināt tās pozīciju kā Igaunijas lielākajai centralizētās siltumapgādes sabiedrībai un vadošajai atjaunojamās enerģijas ražotājai, vienlaicīgi ļaujot *First State Investments* paplašināt tā klātbūtni Baltijā. Baltijas privātā un riska kapitāla 2019. gada darījuma balvas kandidāts ir *BaltCap* īstenotā SIA *Energija Verde* 70% vairākuma daļu iegāde. Viens no kandidātiem ir arī *Sonarworks* piecu miljonu eiro finansējuma A kārtas pabeigšana. Jaunais finansējums ļauj sabiedrībai paātrināt procesu «no idejas līdz tirgum» un izstrādāt tās skaņas kalibrācijas un personalizācijas patēriņa produktus. Galvenie investori finansējuma kārtā bija Lietuvas riska kapitāla fonds *Practica Capital* un Igaunijas riska kapitāla uzņēmums *Karma Ventures*, tajā piedalījās arī citi investori no Turcijas, Igaunijas un Latvijas. Par balvu cīnīsies arī *Blackstone Group LP* veiktā *Luminor Group AB* 60% akciju iegāde un *Apax Partners LLP* īstenotais *Baltic*

Classifieds Group OU iegādes darījums. Starp Baltijas izejošā 2019. gada darījuma balvas kandidātiem minēta SIA *Karavella* veiktā *Larsen Danish Seafood GmbH* 100% daļu iegāde, kas ļaus *Karavella* paplašināt produktu klāstu un stiprināt *Larsen* zīmola pozīciju Vācijas tirgū. Kā otrs no šajā kategorijā nozīmīgiem darījumiem minēts igauņu kompānijas *Tahe Outdoors OU* īstenotā *BIC Sport S.A.* iegāde, lai apvienotu abu zīmolu stiprās puses, ražošanas telpas un tehnoloģiju zināšanas, ļaujot uzlabot globālo klātbūtni un profilu. Darījuma vērtība sasniedz sešus miljonus eiro. Trešais kandidāts uz balvu ir *Lietuvos Energija Renewables OU* īstenotā *Pomerania Invall Sp. z o. o.* iegāde, kas ļaus valsts kontrolētās *Lietuvos Energija* meitas sabiedrībai paplašināties un ieviest dažādību savās darbībās un palielināt tirgus vērtību. Pircējs plāno pabeigt *Pomerania* vēja turbīnu parka būvniecību līdz 2021. gadam un kopā ieguldīt 127 miljonus eiro. Vēl viens kandidāts ir *Thermory AS* veiktā *Siparila Oy* iegāde, kas būtiski palīdzēs *Thermory* paplašināt produktu portfeli.

Žanete Hāka